

Balas sobre Broadway ¿El Woody Allen de gènere?

FOTOGRAMA DE BULLETS OVER BROADWAY

Joan Obrador

Semblaria com si Woody Allen definitivament hagués canviat de rumb en la seva trajectòria filmogràfica. El fil conductor de la seva obra és una contínua reflexió sobre els problemes psicològics que afecten l'home: la sexualitat des de la seva peculiar psicoanàlisi, el sentit de la vida, la relació amb el que ens envolta; recordem *Sueños de un seductor*, *Manhattan*, *Zelig* o *Hanna y sus hermanas*. Amb *Balas sobre Broadway* Allen ens proposa, en primera instància, una intrascendent comèdia. Aquesta pel·lícula ens situa en els meravellosos i perillosos anys vint neiorquins, quan tota la ciutat vivia sota el poder de les màfies, quan matar un home costava el preu d'una bala, quan les dones eren lleugeres d'esperit i començava a aparèixer l'amor lliure. Fa realitat un temps que només existeix en la història mítica.

A partir d'aquí, es desenvolupa una història sorprenent. Jim Broadbent interpreta un jove dramaturg que té l'oportunitat de dirigir la seva darrera obra. El productor li posa com a condició que una corista sense talent, amant del màfiós que realment posa els doblers, interpreti un paper secundari. Després de patir un autèntic atac d'angoixa per la inutilitat de la corista i reflexionar sobre la independència de l'escriptor -s'acusa d'autoprostituir-se-, accepta però amb condicions: el paper principal el farà una de les grans dives de l'escenari. Com no podia ser d'altra manera, el dia de l'assaig Olive Neal es presenta amb un esbirro que té la finalitat de protegir-la. El jove dramaturg no està disposat a permetre una persona aliena als assajos, i molt manco si es tracta d'un pistoler. El productor l'adverteix: "Si ell se'n va, ella també, i tindrem greus problemes econòmics". Els ac-

tors el convencen: "Tampoc passa res per un espectador de pedra". I torna a transigir. El pistoler assegut a darrera fila es diposa a presenciar, amb desgana, els assajos. Però s'anirà apropant a l'escenari, fins que sobtadament prendrà la paraula: "Aquests personatges no són reals, no xerren com la gent normal. Són massa literaris". El jove director reaccionarà amb virulència: "Com pot un pistoler criticar la meua creació!". Tots els actors li diuen que l'escolti, el seu text està molt bé, però l'acompanyant d'Olive tal vegada té part de raó. D'aquesta manera el màfiós esdevé coautor de l'obra. El jove dramaturg arribarà a acudir a la seva "oficina", un billar niu de pistolers, per tal de corregir i discutir cada frase, cada paraula. La conversa que mantenen a la barra del bar sintetitza el que Woody Allen ens vol dir: el jove dramaturg no té talent, a pesar d'una feina continuada no ha estat capaç d'escriure una bona obra. El pistoler, educat en el carrer, sí en té, i transforma un text mediocre en Art. Això no es pot aprendre. Aquest serà el motiu pel qual el jove dramaturg penjarà la ploma i tornarà amb el seu amor. "Ara només hi ha un problema: Olive no té ni idea d'actuar i fot l'obra". "Però què podem fer?, si ella no actua no hi ha funció." "Ja m'n'encarregaré jo...". Chazz Palminteri personatitza l'autèntic artista-creador que crea la seva pròpia moral a partir de sa voluntat i que du l'art en el seu interior, fins arriscar la vida i assassinar per fer possible la bellesa dramàtica. Ni Nietzsche ho hauria fet millor.